

زین مرکز شهر، نالانم!

« نگاهی کوتاه به بافت و مسائل شهری خیابان جمهوری تبریز »

امیر ثناجو

info@sanajou.ir

بافت مرکزی شهر تبریز در طی ۹۰ سال گذشته و با ورود شهرسازی مدرن از دوره‌ی پهلوی اول به ایران دستخوش تغییرات فراوانی شده که بخش زیادی از این تغییرات تابع خیابان‌کشی‌های جدید بوده است. در بخش اول این نوشتار، نگاهی کوتاه خواهیم داشت به بافت اطراف خیابان جمهوری حد فاصل خیابان فردوسی تا راسته کوچه و مسائل شهری این بخش از مرکز شهر را مرور خواهیم نمود.

خیابان فردوسی در بین سالهای ۱۳۰۸-۱۳۱۰ در زمان مرحوم تربیت که شهردار وقت تبریز بود احداث شد. این خیابان، بازار تبریز را از سمت سرای گرجیلر به خیابان امام (پهلوی سابق) متصل می‌نمود. چند دهه پس از آن خیابان جمهوری عمود بر خیابان فردوسی احداث شد که آن را به دو بخش فردوسی جنوبی و شمالی تقسیم کرد. با احداث خیابان جمهوری موج جدیدی از تغییرات شهری شکل گرفت. در دو سوی این خیابان پاساژهای و واحدهای صنفی جدید احداث شدند و واحدها و کارگاه‌های تولیدی که پیش از این در آن منطقه از شهر فعال بودند به طبقات فوقانی ساختمان‌های جدید الاحداث این خیابان نقل مکان کردند. با توجه به اینکه تعداد خودروها و بار ترافیکی در آن زمان بسیار اندک بود حضور این واحدهای تولیدی در درون بافت مرکزی مشکلی ایجاد نمی‌کرد اما با گذشت زمان و توسعه‌ی شهر و افزایش شدید خودروها و جمعیت شهری، این واحدها به تدریج سازگاری خود را با اصول شهرسازی از دست داده اند که در زیر به چند مورد اشاره می‌کنیم:

۱. همانطور که گفته شد اغلب واحدهای طبقات فوقانی ساختمان‌های هر دو سوی خیابان جمهوری در حد فاصل فردوسی شمالی تا راسته کوچه در صنف تولیدی و به ویژه تولید پوشاک مشغول به کار هستند. با توجه به ماهیت این صنف، بسیاری از آنها ارباب رجوع عام نداشته و به همین دلیل مالکین این واحدها انگیزه و تمایل چندانی برای صرف بودجه در راستای زیباسازی نمای بیرونی ساختمان‌های خود ندارند (چند سال پیش نیز شهرداری تسهیلاتی در جهت زیباسازی نمای ساختمان‌های این مسیر ارائه نمود که چندان مورد استقبال قرار نگرفت). از سوی دیگر وجود بنرها و لباس‌های آویزان و لامپ‌های مهتابی و فضای کارگاهی نه چندان خوشایند این واحدها، مناظر و جداره‌های شهری نازیبایی را ایجاد کرده است که این خود بر روحیه‌ی مردمان شهر تاثیر نامطلوبی گذاشته و چهره‌ی فرسوده‌ای به شهر می‌دهد.

۲. از سوی دیگر، این واحدهای تولیدی به دلیل فضای کارگاهی‌شان مستعد خطرات و حوادثی همچون آتش-سوزی هستند که پیش از این نیز بارها برخی از این واحدها دچار این حوادث شده‌اند. علیرغم وجود چند ایستگاه آتش‌نشانی در مرکز شهر، به دلیل ترافیک بسیار سنگین این منطقه، در صورت وقوع حوادثی مانند آتش‌سوزی، رخ دادن فاجعه‌ای همچون پلاسکوی تهران هر چند در ابعادی کوچک‌تر، دور از انتظار نخواهد بود.

۳. بسیاری از فروشندگان سایر نقاط شهر تبریز برای خرید لباس‌ها و کالاهای خود به صورت عمده، در طول روز با خودروهای شخصی و یا وانت به این واحدهای تولیدی مراجعه می‌کنند که این خود بر ترافیک این مسیر می‌افزاید که این مشکل در ضلع جنوبی خیابان که پایانه اتوبوس‌رانی نیز در این امتداد آن قرار دارد بیشتر به چشم می‌خورد.

بنابراین آنچه که گفته شد استمرار حضور واحدها و کارگاه‌های مذکور فضای نامطلوبی را در مرکز شهر ایجاد کرده و بهتر است شهرداری تبریز در برنامه ریزی‌های کلان خود برنامه جامعی برای دگرگونی و زیباسازی این خیابان داشته باشد. شاید بتوان با سرمایه‌گذاری و مدیریت مناسب، واحدها و کارگاه‌های این مسیر را به نطقه دیگری از شهر مانند انتهای شمالی خیابان مطهری در امتداد چای‌کنار انتقال داده و ساختمان‌های مذکور را به اصناف خدماتی واگذار نمود که در این صورت در این مسیر از شهر شاهد تغییرات مثبت بسیاری خواهیم بود.

مسیر مهم دیگر این بخش از شهر، خیابان فردوسی شمالی می‌باشد. این خیابان که تا اواسط دهه هفتاد به روی خودروها گشوده بود با تصمیم مسئولین وقت به یک پیاده‌گذر تبدیل شد که البته شباهت چندانی به یک پیاده‌گذر واقعی ندارد! شهرداری وقت تبریز، اقدام به ایجاد یک بازار زیرزمینی و پارکینگ در این مسیر نمود و بیشترین مساحت سطح صفر این مسیر به سقف زشت و بد منظر این بازار زیرزمینی اختصاص داده شد! به

عبارت دیگر، هیچ پیاده‌گذاری در این مسیر ایجاد نگردیده و صرفاً پیاده‌روهای خیابان پیشین به یک معبر تبدیل شده‌اند.

کارشناسان و مسئولین برنامه‌ریزی شهرداری تبریز می‌توانند با یک برنامه‌ی اصولی، سقف‌های ناخوشایند این مسیر را حذف نموده و این مسیر را به یک پیاده‌گذر تبدیل نمایند. همچنین می‌توان بخشی از این پیاده‌گذر را با سازه‌های موقت به حجره‌های کوچکی برای دستفروشان تبدیل نموده و کمی از چالش‌های مربوط به این مسئله نیز کاسته شود.

بخش مهم دیگر، راسته کوچی می‌باشد. این منطقه از شهر که از قدیم الایام یکی از بازارهای میوه و تره بار تبریز بوده امروزه نیز واحدهای زیادی از آن در همین صنف مشغول به فعالیت هستند. با این‌حال، مشکلاتی همچون انباشته کردن زباله‌ها و جعبه‌های خالی میوه‌ها و ریختن ضایعات میوه‌ها و سبزیجات و کاغذهای درون جعبه میوه‌ها به سطح گذرگاه‌ها نازیبایی‌ها و نامطلوبی‌های بصری و بهداشتی در این بخش ایجاد کرده است. همچنین حمل و نقل میوه‌ها از وانت‌ها به حجره‌ها در زمان اوج شلوغی بازار، مشکلاتی را در عبور و مرور عابرین و نیز موجب ایجاد ترافیک شده است که باز هم امید است مسئولین شهری سعی در ساماندهی و رفع مشکلات مذکور باشند.

همانطور که می‌دانیم رخدادهای بزرگ تبریز ۲۰۱۸ در پیش است و طبق رسم قدیم ما ایرانی‌ها مهمترین اقدام در جهت استقبال از مهمانانمان تمیز و آراسته نمودن خانه‌هایمان هست. شهر نیز خانه دوم ما است و اولین گام در راستای استقبال از این رویداد بزرگ و ارج نهادن به مهمانان گردشگر، زیبا نمودن هر چه بیشتر شهرمان است. آنچه که در این نوشتار گفته شد بخشی از مسائل شهری موجود در مرکز تبریز است و حل نا به سامانی‌ها و زیباسازی شهر مستلزم همکاری مسئولین شهری و مردمان این دیار است و امیدواریم تا پیش از آغاز این رویداد، شاهد دگرگونی‌های مثبت فراوانی در شهر و به ویژه بافت مرکزی آن باشیم.

لینک دانلود نسخه کامل روزنامه:

<http://tarhenonline.ir/newspaper/117-17>

فوتبال برای همه

روزنامه فرهنگی - اجتماعی
طرح نو

**«توتل انرژی» تبریز
برای تأمین برق مترو
حیاتی است**

**دولت در طرح تحول
«نظام سلامت» سنگ تمام
گذاشته است**

چهارشنبه ۴ اسفند ماه ۱۳۹۵ - سال هفتم - شماره ۱۰۱۷ - قیمت ۱۰۰۰ تومان

سر مقاله

به مناسبت روز جهانی زبان مادری:
**چرا بعضی ها سنگ
«زبان مادری» را بیشتر
به سینه می زنند؟**

طرح نو: سیمین صفری
سر ایران، ماد، سده ای از طرفداران داخلی و خارجی این روز، روزی که حرکتی که کاملاً با انگلیزی این روز منتهات دارد اعلام می کنند، که زبان ترکی آذری فریب به ۲۵ تا ۵۰ میلیون گویشور دارد (IM) و این زبان، به ۱۰۰ میلیون زبان و گویش ۱۰۰ زبان و گویش تقسیم است و نه حتی تهدید به انقراض می شود. حال سوال اینجاست که آنها چرا از طرفی می گویند زبان ترکی در ایران ۵۰ میلیون گویشور دارد که البته این آمار جای تامل هم دارد و از طرفی دیگر معتقدند که زبان مادری ما در حال انقراض است...
در صفحه ۲

پاداشت روز

**نزوم ایجاد
تسهیلات رفاهی در
آستانه‌ی سال نو**

طرح نو: مهدی زینبی
پیش از چند منته به پایان اسفند و آغاز سال جدید باقی نمانده است، مشکلات قضایی، بنگاری، گزنی و موضوع قیمت ما و نوسانات آن و تغییرات ناگهانی در

**تگاهی کوتاه به بافت و مسائل شهری
خیابان جمهوری تبریز**

عکس از طرح نو: محمد علی بگانه

رئیس هیئت سوارکاری شهرستان تبریز:

**سال ۹۶ اوج
سوارکاری در تبریز
خواهد بود**

گنگو از طرح نو: پارس نهارلی
رئیس هیئت سوارکاری شهرستان تبریز در گفتگو با طرح نو گفت: در سال ۹۵ در استان شرفیابی و ساهتمی این رشته ورزشی در مسیر موفقیت برنامه های زیادی را تدوین و به اجرا در آوردم و از ۷-۸ ماه برگزاری مسابقات استانی...
در صفحه ۳

زین مرکز شهر، نالانم!

احداث شد که آن را به دو بخش فرودس جنوبی و شمالی تقسیم کرد.
با ۱۱ سدان ایزدان سپهری می رسیدی از تغییرات شهری شکل گرفت. در دو سوی این خیابان پاساژی ر واهدای صنعتی جدید احداث شدند و واحدها و

فرودس تا راسته کوچه و مسائل شهری این بخش از مرکز شهر را مورد توجه مهم نمود.
ایزدان فرودس سرین سالهای ۱۳۸۸-۱۳۹۱ سر زمان مرحوم تربیت که شهردار وقت تبریز بود احداث شد. این خیابان هم از تبریز را از سمت شرقی تر چپ

طرح نو: امیر تاجو
بافت مرکزی شهر تبریز در طی ۹۰ سال گذشته و با ورود شهرداری سران از دوره ی جمهوری اول به ایران دستخوش تغییرات فراوانی شده که بخش زیادی از این تغییرات تألم خیابان کشی می جدید بوده است.

